

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

Nr. 95

Lessen van Nicodemus

Nicodemus was een welgestelde, machtige Farizeeër die 's nachts bij Jezus kwam (Joh. 3:1-9). Er is veel gespeculeerd en gediscussieerd over de vraag waarom hij 's nachts bij Hem kwam. Christenen houden wel van dit soort discussie, omdat je erover door kunt blijven gaan, maar het nooit tot een beslissing zal leiden. En zelfs al konden we vaststellen waarom deze man op die tijd kwam, het zou geen verandering teweegbrengen in ons geloof of leven, wat ons overigens de grootste moeite zou kosten.

Hij is geïdentificeerd als lid van de Farizeeën, een kleine, machtige en zeer exclusieve sekte in Israël. Zij waren uiterst nauwgezet in de correcte uitvoering van alles wat zij deden; zij waren moreel, hartstochtelijk, en rechtvaardig. Hun plaats in de gemeenschap en hun sektarisme bracht velen van hen ertoe dingen te doen die indruisten tegen de wet en het Woord van God. Het leven van Nicodemus moet onder hen als voorbeeldig worden aangemerkt. Hij wordt ook beschreven als een van de leiders der joden. Dit geeft aan dat hij lid was van het sanhedrin, de zeventig mannen die het bestuursorgaan in Judea vormden.

Je kunt je de langdurige en intensieve discussies die de Farizeeën voerden over de persoon, de woorden en de werken van de Here Jezus Christus goed voorstellen. Onder de Farizeeën bevonden zich vele goede mensen, zoals Nicodemus en Jozef van Arimathea en in het begin van Zijn bediening, voordat wrok en bitterheid de kop hadden opgestoken, werden de discussies in het sanhedrin en onder de Farizeeën waarschijnlijk gevoerd met een hoge mate van correctheid. We weten echter niet precies wat er gebeurde, in het bijzonder binnen de gesloten vergaderingen van het sanhedrin, maar Nicodemus maakte bij zijn nachtelijk bezoek aan Jezus het resultaat van die discussies bekend. Als we wat gedetailleerder ingaan op zijn uitspraak, zei hij: 'rabbi, we begrijpen en erkennen door de feiten die we hebben waargenomen en overdacht dat u een gezaghebbend leraar bent, gezonden

door God, want geen mens kan deze tekenen doen, die U voortdurend laat zien, tenzij God met hem is' (Joh. 3:2).

Het voornaamwoord 'wij' kan hier alleen maar betrekking hebben op de leiders van de joden, namelijk het sanhedrin, aangezien er geen ander antecedent is. En het is niet juist er een te verzinnen, zoals bepaalde andere mensen die hem op zijn bezoek zouden hebben vergezeld. Zijn uitspraak laat zien dat zeventig van de grootste denkers in Israël, mannen die in een positie waren hun oordeel te baseren op informatie waar niet zomaar iedereen de beschikking over had, de persoon en de werken van de mens Jezus hadden onderzocht en de tekenen kenden en onderkenden die Jezus aanwezen als een leraar die van God gezonden was.

Aangezien alle wonderen van Jezus werden verricht om mensen te laten weten wat van God verwacht kan worden als Hij de wereld regeert, is elk daarvan een voorproefje van het koninkrijk van God (zie *Seed & Bread*, nummer 67) en aangezien er veel waarheid in elk van deze besloten lag, openbaarde de uitspraak van Nicodemus dat de leiders van Israël veel van de waarheid over het koninkrijk Gods hadden begrepen en doorgrond.

Het woord dat Nicodemus gebruikte en dat vertaald is met 'weten' is *EIDEŌ*, een woord dat aangeeft dat de kennis is vergaard door middel van één of van alle zintuigen. Zie Lucas 5:24. Zijn uitspraak ontlokte aan de Heer een antwoord dat beschouwd moet worden als bijval zowel als waarschuwing aan hem en alle andere leiders van de joden. 'Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand van boven voortgebracht is, kan hij het koninkrijk Gods niet zien (*EIDEŌ*)' (Joh. 3:3).

Wat deze leiders hadden bespeurd, en Nicodemus gaf toe dat zij dat wisten en doorgrondden, was het resultaat van goddelijke voortbrenging. Nicodemus had gezegd: 'wij weten' (*EIDEŌ*) en de Heer gebruikte precies hetzelfde woord in Zijn antwoord, toen Hij zei: 'tenzij iemand van boven voortgebracht wordt, kan hij het koninkrijk Gods niet zien (*EIDEŌ*).' Er is daarom maar één conclusie mogelijk. Als Nicodemus de waarheid heeft gesproken, waren deze leiders door God voortgebracht, anders zouden zij de boodschap van Zijn wonderen niet hebben begrepen. Onze Heer verklaarde dat er een goddelijk werk in het leven van al deze mensen had plaatsgevonden, een werk dat hen in staat stelde te weten en te begrijpen. Hiermee hadden zij een nieuwe verantwoordelijkheid gekregen en zij waren rekenschap verschuldigd aan God, wat niet eenvoudig genegeerd of te gemakkelijk opgevat mag worden. Woorden die hiermee te maken hebben vinden we in Johannes 9:41: 'Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; daarom blijft uw zonde.'

Het gevolg van hun weigering te antwoorden op het voortbrengende werk van God, wordt in een ander gedeelte onder woorden gebracht: 'indien Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zij zouden geen zonde hebben, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde. Indien Ik niet de

werken onder hen gedaan had, die niemand anders gedaan heeft, zouden zij geen zonde hebben; maar nu hebben zij, hoewel zij ze gezien hebben, toch Mij en mijn Vader gehaat' (Joh. 15:22,24).

Hieruit weten we dat wanneer zij Zijn woorden hadden gehoord en de tekenen hadden gezien, maar niet in staat waren geweest de waarheden die hiermee verklaard werden in te zien, zij niet veroordeeld zouden zijn geworden. En aangezien er in de mens niets aanwezig is om iets te begrijpen van de dingen van God (I Cor. 2:11), moesten zij daartoe door God in staat zijn gesteld. Dit hebben de leiders ervaren, want God had een voortbrengend werk in hen gedaan die het mogelijk maakte dit alles te begrijpen. Daarom was hun veroordeling ook gerechtvaardigd.

Jezus Christus eiste niet van Nicodemus dat hij voortgebracht zou worden door God. Deze Farizeeër stond voor hem als iemand die al van boven was voortgebracht. Hij zei: 'wij weten' (*EIDEŌ*) en de Heer liet hem weten dat dit het bewijs was van een goddelijke daad in zijn leven, aangezien zonder deze voortbrenging van boven niemand kán weten.

Het antwoord van de Heer bracht Nicodemus in het nauw, om hem tot een beslissende daad te brengen. Het moet hem hebben verbaasd en als vertragingstechniek stelde hij de vraag: 'Hoe kan een mens voortgebracht worden, als hij oud is? Kan hij dan voor de tweede maal in de moederschoot ingaan en voortgebracht worden?' (Joh. 3:4).

Deze vraag werd gesteld met de bedoeling meer informatie van de Heer los te krijgen over deze vreemde zaak van het 'van boven voortgebracht worden.' Hij geeft aan dat het enige voortbrengen dat hij kende, is wat plaatsvindt in de schoot van de moeder en dat nadat dit eenmaal gebeurd is, daar niets meer aan kan worden toegevoegd en dat dit ook niet voor een tweede maal kan plaatsvinden. Hij wist ongetwijfeld, zoals ook wij dat weten, dat iemands capaciteiten en mogelijkheden aangeboren zijn en dat deze definitief zijn als we er eenmaal zijn. De genen van de vader in combinatie met de genen van de moeder zijn gedurende een periode van negen maanden ontwikkeld tot wat wij nu zijn.

In zijn vraag speelde Nicodemus met de gedachte dat het vereiste voortbrengende werk waar de Heer over sprak te vergelijken was, of iets te maken had, met het menselijke generatieve proces dat ten slotte leidt tot een kind. Maar de Heer corrigeerde dat ogenblikkelijk met Zijn antwoord: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand is voortgebracht uit water en Geest, kan hij het koninkrijk Gods niet binnengaan' (Joh. 3:5).

Er bestaat heel wat verwarring over dit gedeelte omdat de meeste vertalers verzuimd hebben de twee stijlfiguren correct te vertalen. Ik heb dat met opzet in mijn vertaling hierboven gedaan om het probleem duidelijk te maken voor de lezer. Er zijn hier twee metaforen gebruikt. De ene is *HUDŌR*, dat letterlijk 'water' betekent, maar er wordt hier geen echt water mee bedoeld. Water brengt nimmer iemand voort, hoe plechtig een ceremonie ook is en welke

woorden dan ook gesproken worden als water wordt toegepast. De andere is *PNEUMA*, wat letterlijk 'wind' betekent, maar er wordt hier niet over de echte wind gesproken. In de meeste vertalingen zien we een *vertaling* van de eerste metafoor en een *interpretatie* van de tweede. Als we beide woorden letterlijk zouden vertalen, staat er: 'tenzij een mens wordt voortgebracht uit water en wind,' precies zoals *PNEUMA* letterlijk met 'wind' is vertaald in vers acht. En als we de interpretatie van beide stijlfiguren zouden geven, zou er staan: 'tenzij een mens wordt voortgebracht door het Woord, namelijk door de Geest, kan hij niet toetreden tot de kennis van het koninkrijk Gods.'

Zoals de Heer later verklaarde: 'de woorden, die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en zijn leven' (Joh. 6:63), zo heb ik *KAI* vertaald met 'namelijk' om aan te tonen dat het om één en hetzelfde gaat. De Heer heeft beide samengevat in het woord Geest in de verzen zes en acht. En aangezien kennis en begrip zo overheersend aanwezig zijn in de context, heb ik de vertaling versterkt door het woord 'kennis' toe te voegen.

Dat past allemaal in de volgende uitspraak van onze Heer: 'Wat uit het vlees voortgebracht is, is vlees, en wat uit de Geest voortgebracht is, is geest. Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet van boven voortgebracht worden' (Joh. 3:6,7).

De Heer heeft met deze woorden de waarheid nog duidelijker gemaakt voor Nicodemus. Wat het vlees voortbrengt, is altijd vlees, maar daaruit kan niets worden voortgebracht wat de mens in staat stelt om Gods waarheid over het koninkrijk Gods te kennen en te begrijpen. Aangezien Nicodemus had gezegd: 'wij weten,' moet er, als dat waar was, een voortbrengend werk van God zijn geweest dat deze kennis heeft doen ontstaan. Zij moeten nu het goddelijk oordeel onder ogen zien dat 'van een ieder, wie veel gegeven is, zal veel geëist worden, en aan wie veel is toevertrouwd, van hem zal des te meer worden gevraagd' (Luc. 12:48).

Hierop volgend gaf onze Heer een illustratie die van toepassing is op allen die het voortbrengende werk van God hebben genoten: 'de wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt of waar hij heengaat; zó is een ieder, die door de Geest is voortgebracht' (Joh. 3:8).

Aangezien deze illustratie gaat over hen die zijn voortgebracht door de Geest, laat ons dan eerlijke uitleggers zijn en het ook zou houden. Als mensen worden voortgebracht door de Geest van God, is het niet mogelijk te vertellen hoe dit is veroorzaakt, wat het doel van God ermee is, of wat het gevolg ervan zal zijn. Deze voortbrenging maakt het alleen mogelijk om dingen te doen. Het maakt de dingen die we doen niet positief. We weten uit Zijn Woord dat God voortbrengt en dat het hierdoor onder mensen zaken mogelijk zijn als liefde, werken der gerechtigheid, aanvaarding van de waarheid en, het belangrijkste van alles, geloof dat de mens Jezus de

Christus is, de Zoon van God. Zonder goddelijke voortbrenging, zou het geloof in Jezus Christus van deze aarde verdwenen zijn.

Dit feit brengt ons onherroepelijk tot de vraag of dit voortbrengende werk, waardoor wij in staat zijn dingen te doen, door God aan ieder mens wordt gedaan. Als ik in staat zou zijn de bron en de bestemming van de wind te bepalen, zou ik proberen hier een antwoord op te geven. Maar hiervan ben ik verzekerd: waar en wanneer Jezus Christus getrouw wordt voorgesteld, als het verslag dat God van Zijn Zoon heeft gegeven wordt verkondigd, zal God de hoorder de mogelijkheid geven te begrijpen en te geloven. Als de heraut doet wat hij behoort te doen, zal God doen wat alleen Hij doen kan. Maar de luisteraar heeft ook nog een aandeel wat hij moet doen. God zet voor niemand de stap van geloof.